Natuuronderzoek voor Oudendijk te Oud-Gastel

Gemeente Halderberge

Concept

BRO
Ruimte | om *in* te leven

Natuuronderzoek voor Oudendijk te Oud-Gastel

Gemeente Halderberge

Concept

Rapportnummer:	211x03882.059196_1
Datum:	27 januari 2011
Contactpersoon opdrachtgever:	Dhr. A.M.J. Veraart
Projectteam BRO:	Mw. P. Maas, Dhr. R. van Dijk
Trefwoorden:	Flora- en faunaonderzoek, beschermde natuurwaarden, Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet, effectenbeoordeling, Rijpersweg, Oudendijk, ruimtelijke ontwikkeling, voorkomen Steenuil
Bron foto kaft:	Hollandse Hoogte 3
Beknopte inhoud:	In het kader van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling te Oud Gastel is een verkennend veldonderzoek uitgevoerd. Hierbij is gekeken naar het voorkomen van beschermde natuurwaarden in het plangebied. Door de bouw van meerdere woningen binnen het plangebied zullen naar verwachting geen beschermde natuurwaarden verloren gaan. Wel is het in de huidige situatie nodig om een aanvullend veldbezoek aan de locatie te brengen om vast te stellen of de streng beschermde Steenuil in de bebouwing ten zuiden van het plangebied voorkomt. Als deze soort aan de rand van het plangebied voorkomt zullen mitigerende maatregelen nader uitgewerkt moeten worden in een zgn. mitigatieplan voor de Steenuil.

BRO
Hoofdvestiging
Postbus 4
5280 AA Boxtel
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400
F +31 (0)411 850 401

Ruimte | om *in* te leven

Inhoudsopgave

pagina

1. INLEIDING **1**
1.1 Aanleiding van het onderzoek 1
1.2 Leeswijzer 2

2. ADVIES **3**

3. WERKWIJZE **5**

4. BESCHERMDE NATUURWAARDEN **7**
4.1 Ligging en beschrijving van plangebied 7
4.2 Beschrijving van het initiatief 8
4.3 Soortbeschrijving en effectbeoordeling 10
4.3.1 Flora 10
4.3.2 Zoogdieren 11
4.3.3 Vogels 11
4.3.4 Vissen, amfibieën en reptielen 13
4.3.5 Overige diersoorten 13
4.4 Beschermde gebieden 13
4.4.1 Natuurbeschermingswet 13
4.4.2 Ecologische Hoofdstructuur 14

BIJLAGE: RUIMTELIJKE PLANNEN EN WETGEVING

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding van het onderzoek

De gemeente Halderberge is voornemens in Oud-Gastel een woonwijk met 155 woningen te realiseren. Voor het plangebied geldt het ‘bestemmingsplan kern Oud-Gastel september 2006’. De gronden zijn in eigendom van de gemeente Halderberge. Op het overgrote deel van het plangebied berust de bestemming ‘agrarische bedrijfsdoeleinden’. Tevens bevinden zich in het gebied enkele vlakken met ‘bedrijfsdoeleinden’. Binnen deze bestemmingen is de voorgestane ontwikkeling van woningbouw niet mogelijk. Om deze ontwikkeling planologisch-juridisch mogelijk te maken is het noodzakelijk om te komen tot een ruimtelijke onderbouwing in het kader van het voorgenomen projectbesluit. Hiervoor is het onder andere nodig om inzicht te verkrijgen in de wettelijke verplichtingen en mogelijkheden met betrekking tot natuurwetgeving en natuurbeleid in Nederland.

De gemeente Halderberge wenst een snelle uitwerking en realisatie van de woonwijk. In de voorbereidende fase van de ruimtelijke ontwikkeling heeft de gemeente Halderberge BRO gevraagd een verkennend natuuronderzoek (een zgn. quick-scan) uit te voeren. Bij het ruimtelijk plan zijn, mede gezien de aanwezigheid van stedelijk groen en voormalige agrarische bebouwing, mogelijk beschermde natuurwaarden betrokken. Het doel van het verkennende natuuronderzoek is een beeld te krijgen van de gebiedskenmerken, het grondgebruik en de mogelijke natuurwaarden binnen het plangebied. Indien uit de verslaglegging naar voren komt dat beschermde soorten verwacht kunnen worden in het plangebied wordt hierover advies uitgebracht over mogelijk te nemen vervolgstappen. In het voorliggende rapport wordt verslag gedaan van het verkennende terreinonderzoek en het bronnenonderzoek van bestaande gegevens.

Voor alle beschermde soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt wel een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan beschermde soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

1.2 Leeswijzer

In Hoofdstuk 2 zijn de belangrijkste conclusies van het onderzoek vertaald in een advies. Hoofdstuk 3 geeft de gevolgde werkwijze weer. In Hoofdstuk 4 worden de resultaten van het natuuronderzoek gepresenteerd en is er een effectenbeoordeling voor de twee afzonderlijke gedeeltes van de ruimtelijke ontwikkeling gemaakt. Een samenvatting van het gebruikte wettelijke kader is tot slot gegeven in Bijlage 1.

2. ADVIES

Vanuit de Flora- en faunawet is de nestplaats van de Steenuil streng beschermd. Om te voorkomen dat een overtreding van de Flora- en faunawet optreedt, zal daarom een aanvullend veldbezoek aan de locatie nodig zijn om vast te stellen of deze soort daadwerkelijk nestelt in het gebouw ten zuiden van het plangebied. Als deze soort aan de rand van het plangebied voorkomt zullen mitigerende maatregelen nader uitgewerkt moeten worden in een zgn. mitigatieplan voor de Steenuil. Door te werken volgens een dergelijk mitigatieplan kan het plan in overeenstemming met de Flora- en faunawet worden uitgevoerd.

Het is aan te bevelen om de beplantingen te verwijderen in de periode dat de kans op broedende vogels het kleinst is. Dit is het geval in de periode van september tot en met maart. Indien dit niet mogelijk is, is het nodig om voorafgaand aan de werkzaamheden de beplantingen te laten controleren op aanwezige broedvogels. Wanneer dan geen vogels op het terrein nestelen, kan alsnog begonnen worden met de bouw van de nieuwe woningen. Een ontheffing voor vogels is dan niet nodig.

Met betrekking tot de inrichting / verkaveling van het gebied doen we de volgende suggesties om de huidge natuurwaarden in het gebied te behouden:

- De Els in het midden van het plangebied, gelegen op de hoek van een smal verhard wandelpad is het behouden waard. Niet alleen is deze boom zeer beeldbepalend door zijn omvang en centrale ligging, ook kunnen vogelsoorten in deze boom nestelen.
- De bomen naast de sloot aangrenzend aan de achtertuinen van de woningen die in het zuidoosten van het plangebied liggen zijn tevens het behouden waard. Ze vormen een natuurlijke afscheiding tussen het plangebied en de achterliggende tuinen, ook vormen ze een lijnstructuur waar mogelijk door vleermuizen van gebruik gemaakt kan worden.
- De oude dijk, die gelegen is aan de zuidwestelijke zijde van het plangebied aan de weg Oudendijk, heeft een karakteristieke vegetatie voor de onderliggende zandgronden. Typische soorten die hier voorkomen zijn Brem en Knolboterbloem. In de stedenbouwkundige schets is te zien dat deze structuur plaats moet maken voor de ontsluiting van het plangebied en drie woningen. In verband met de landschaps- en natuurwaarde van deze oude dijk en de typische vegetatie is het aan te bevelen deze structuur zo veel mogelijk intact te laten (bijvoorbeeld door de woningen te ontsluiten aan de nieuwe ontsluitingsweg en niet aan de weg Oudendijk).

3. WERKWIJZE

Door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek is een beoordeling gemaakt van de effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan strijdig is met de natuurwetgeving en of in het plan rekening gehouden moet worden met bepaalde natuurwaarden. Middels een quick-scan wordt de waarde van de planlocatie bepaald voor beschermde soorten binnen de Flora- en faunawet. Hiertoe is een bronnenonderzoek en een verkennend veldonderzoek uitgevoerd.

Voor het bronnenonderzoek is gebuik gemaakt van vrij beschikbare gegevensbronnen, zoals algemene verspreidingsatlassen en de Provinciale vogel- en vegetatiekarteringen. Er zijn geen gegevens aangekocht bij Natuurloket omdat door het veldbezoek en de vrij beschikbare gegevens reeds een duidelijk beeld is verkregen van de aanwezige natuurwaarden.

Op 30 november 2010 is een verkennend veldbezoek gebracht aan het gebied. Mogelijke verblijfplaatsen en sporen van dieren zijn onderzocht. De opgaande begroeiingen op het terrein en langs de akker zijn tevens onderzocht. Er is een algemene beoordeling gegeven van de aanwezige natuurwaarden in het gebied. Er is bovendien een beoordeling gemaakt wat de effecten van de ingreep zijn op beschermde soorten, en er is aangegeven of vervolgonderzoek nodig is om de aanwezigheid van beschermde soorten vast te stellen.

4. BESCHERMDE NATUURWAARDEN

4.1 Ligging en beschrijving van plangebied

Het onderhavige gebied ligt ten noorden van de kern Oud-Gastel aan de rand van de bestaande woonkern. Aan de oostkant van het gebied grenst het aan de Rijpersweg en aan de westkant aan de Oudendijk. De dijken (zoals de Oudendijk) vormen de overgang naar lager gebied. De Rijpersweg dat in de kern van Oud-Gastel overloopt in de dorpsstraat is onderdeel van een waardevol, oorspronkelijk agrarische lintbebouwing (1300-1500), met door vestiging van niet-agrarische functies verdichte en uit verschillende buurtjes opgebouwde plattegrond. Aan deze wegen liggen nog gaaf bewaarde bebouwing. De globale ligging van het plangebied is weergegeven in Afbeelding 1. De Amersfoortcoördinaten van het midden van het plangebied zijn 90,7 – 401,6[1]

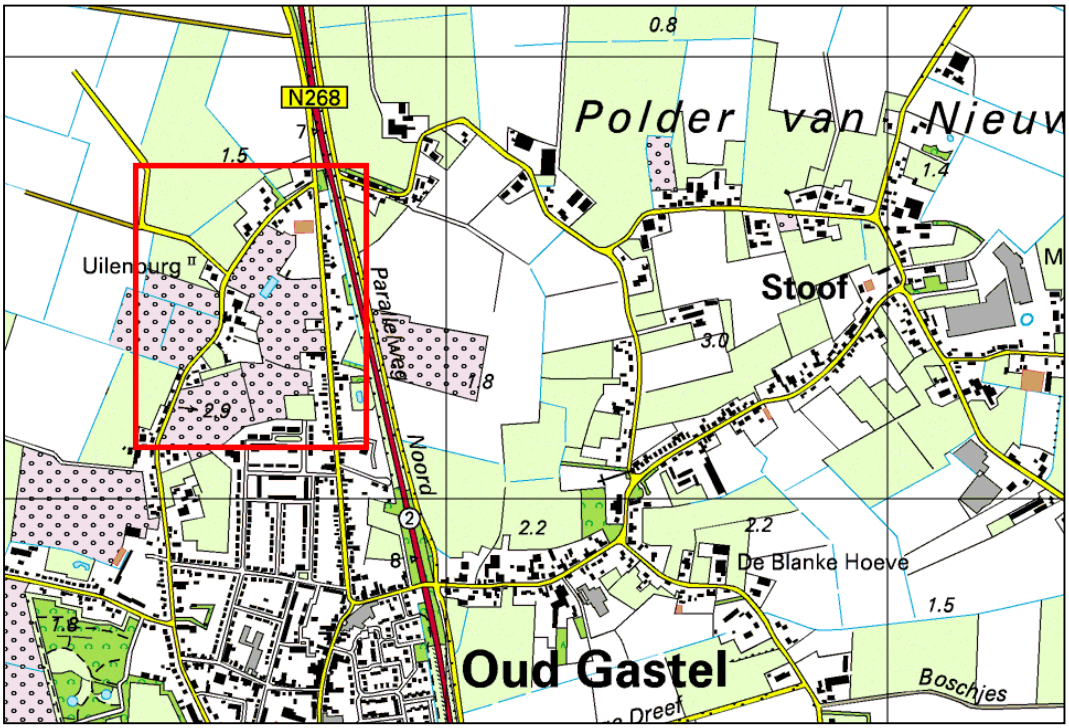

Afbeelding 1: globale ligging van het plangebied in de gemeente Halderberge.

Het plangebied bestaat voornamelijk uit agrarische grondgebied. Het gebied bevindt zich op een zanduitloper aan de rand van zeekleigebied. De bestaande be-

[1] De getallen staan respectievelijk voor de x- en de y –coördinaten van de linker benedenhoek van het betreffende km-vak.

bouwing behoort niet bij het plangebied. Het grootste gedeelte van het plangebied bestaat uit terrein dat voorheen gebruikt werd als boomgaard en/of fruitteelt. Het daadwerkelijke plangebied is te zien in Afbeelding 2.

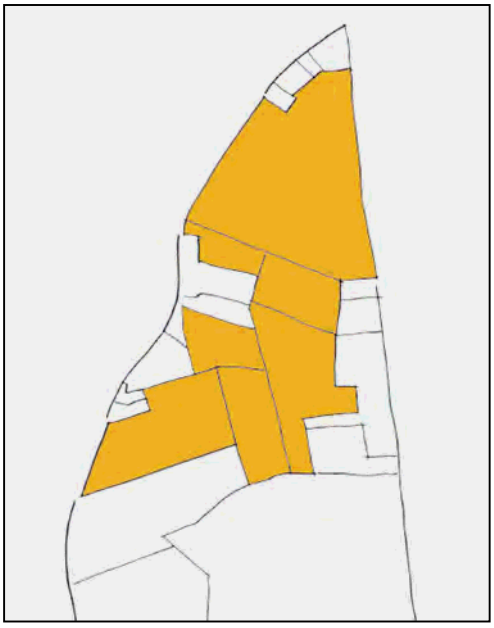

Afbeelding 2: plangebied (o.b.v. eigendommen).

4.2 Beschrijving van het initiatief

De gemeente Halderberge is voornemens 155 woningen te ontwikkelen. Dit zijn grotendeels grondgebonden woningen. De dichtheid van de verkaveling in het gebied zal circa 20 woningen per hectare zijn. Het plan voorziet in de ontwikkeling van 27 vrijstaande woningen, 78 twee-onder-een-kap woningen, 23 appartementen en 27 patio's. Een luchtfoto van de bestaande situatie van het plangebied en de stedenbouwkundige ontwerpen voor het plangebied zijn te zien in Afbeelding 3. In de foto-impressies is de bestaande situatie zoals ten tijde van het verkennende veldbezoek op het terrein te zien.

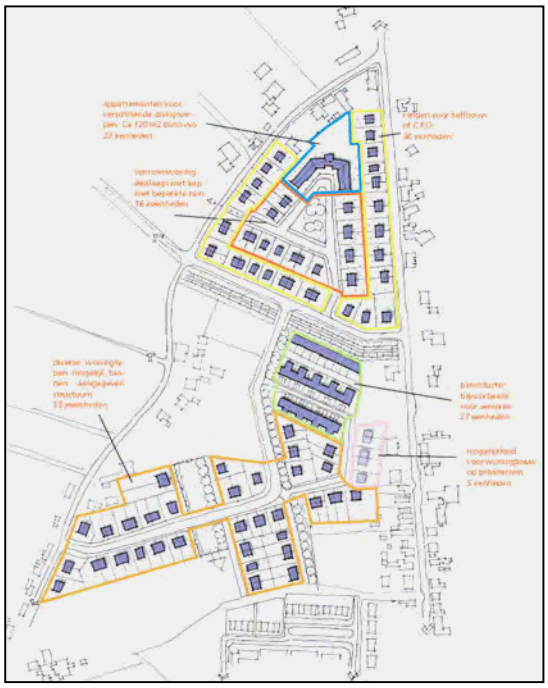

Afbeelding 3: luchtfoto van de bestaande situatie in het plangebied (links) en de stedenbouwkundige schets voor het plangebied (rechts).

Foto-impressie (van links naar rechts en van boven naar beneden): 1) greppel naast de Rijpersweg, 2) beeld van het terrein vanaf de Rijpersweg met een tuin van de meest noordelijk gelegen woning rechts, 3) overzicht van het terrein vanaf het noorden met een tuin van de meest noordelijk gelegen woning links en 4) heg van Haagbeuk aan de zuidzijde in het terrein.

Foto-impressie (van links naar rechts en van boven naar beneden): 1) de Oudendijk met het projectgebied rechts gelegen, 2) flora in de berm naast de Oudendijk met het projectgebied links gelegen, 3) bebouwing aan de rand van het projectgebied, mogelijk een nestlocatie en deel van het territorium van een Steenuil, 4) het projectgebied vanuit het zuiden van het projectgebied, 5) enkele waardevolle bomen langs de randen van het projectgebied en 6) beeldbepalende boom (Els) middenin het projectgebied, gelegen langs een smal verhard wandelpad.

4.3 Soortbeschrijving en effectbeoordeling

4.3.1 Flora

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen beschermde of bedreigde plantensoorten waargenomen. Beschermde soorten worden daarnaast vanwege het intensieve gebruik van het terrein niet verwacht. Verruigingssoorten zoals Brem, Boerenwormkruid, Braam, distels en gele composieten komen veelvuldig in het plangebied voor. De provinciale gegevens laten zien dat Knolboterbloem kan voor-

komen langs de randen van het plangebied. Deze soort is niet wettelijk beschermd of opgenomen op de Rode Lijst van bedreigde plantensoorten, maar is wel indicatief voor kalkhoudende, matig voedselrijke gronden. Het verdwijnen van enkele exemplaren langs de randen heeft geen invloed op populatieniveau voor deze soort.

Conclusie: Het voorkomen van beschermde of bedreigde soorten in het plangebied is op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen redelijkerwijs uit te sluiten. Vanuit de Flora- en faunawet hoeft er geen rekening gehouden te worden met beschermde plantensoorten.

4.3.2 Zoogdieren

In het plangebied zijn, behalve Veldmuis, loopsporen van konijnen en molshopen, tijdens het veldbezoek geen sporen van beschermde diersoorten waargenomen. Behalve de genoemde soorten kunnen enkele algemeen beschermde diersoorten van beschermingsniveau 1, zoals Egel, op enige wijze in het gebied voorkomen. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Op basis van algemene verspreidingsgegevens en habitatvoorkeur is het voorkomen van strenger beschermde grondgebonden soorten op deze locatie redelijkerwijs uit te sluiten.

Tevens is gelet op de aanwezigheid van potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen (holle bomen en invliegmogelijkheden in de bestaande bebouwing). In het plangebied zijn in het geheel geen holle bomen waargenomen. Ook is er geen te slopen bebouwing aanwezig. Het plangebied is verder gezien het huidige gebruik en het ontbreken van lijnstructuren verwaarloosbaar als onderdeel van een foerageergebied of vliegroute van vleermuizen.

Conclusie: Vanuit de Flora- en faunawet hoeft geen rekening gehouden te worden met beschermde grondgebonden zoogdieren en/of vleermuizen in het plangebied.

4.3.3 Vogels

Soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen volgens de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV uit 2009 zijn in en rondom het plangebied niet aangetroffen. De bebouwing en het omliggende terrein ten zuiden van het plangebied zijn echter wel geschikt voor Steenuil (Afbeelding 4). Als de soort hier daadwerkelijk broedt, zal het onbebouwde deel van het plangebied tot het territorium behoren.

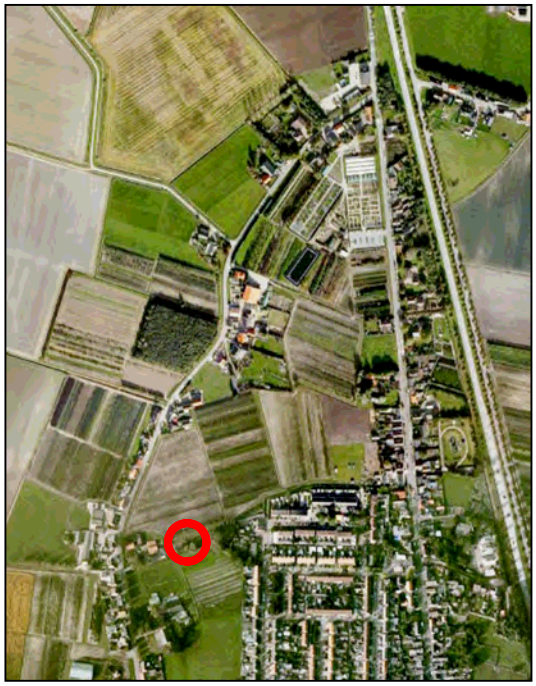

Afbeelding 4: mogelijke nestlocatie van Steenuil (met rood omlijnd) aan de rand ten zuiden van het plangebied.

In de aanwezige bomen en struikbegroeiingen zijn geen nesten aangetroffen. In de Provinciale vogelkartering wordt melding gemaakt van waarnemingen van het voorkomen van o.a. Groene specht, Holenduif, Patrijs, Zanglijster en Zwarte roodstaart. Groene specht en Zwarte roodstaart zijn niet jaarrond beschermd, maar deze soorten worden wel als aandachtssoort beschouwd. Tijdens het veldbezoek zijn soorten zoals Merel, Turkse tortel, Ekster en Huismus waargenomen. Deze vogelsoorten kunnen in de aanwezige beplanting (met name aan de randen van het plangebied en in de tuinen van de omliggende woningen) tot broeden komen. Nesten van deze soorten zijn uitsluitend beschermd gedurende de broed- en nestperiode. Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te krijgen voor het verwijderen of verstoren van nesten van vogels in de broedperiode.

Conclusie: Vanuit de Flora- en faunawet is de nestplaats van de Steenuil streng beschermd. Om te voorkomen dat een overtreding van de Flora- en faunawet optreedt, zal daarom een aanvullend veldbezoek aan de locatie nodig zijn om vast te stellen of deze soort daadwerkelijk nestelt in het gebouw ten zuiden van het plangebied. Als deze soort aan de rand van het plangebied voorkomt zullen mitigerende maatregelen nader uitgewerkt moeten worden in een zgn. mitigatieplan voor de Steenuil. Door te werken volgens een dergelijk mitigatieplan kan het plan in overeenstemming met de Flora- en faunawet worden uitgevoerd.

Het is aan te bevelen om de beplantingen te verwijderen in de periode dat de kans op broedende vogels het kleinst is. Dit is het geval in de periode van september tot en met maart. Indien dit niet mogelijk is, is het nodig om voorafgaand aan de werkzaamheden de beplantingen te laten controleren op aanwezige broedvogels. Wanneer dan geen vogels op het terrein nestelen, kan alsnog begonnen worden met de bouw van de nieuwe woningen. Een ontheffing voor vogels is dan niet nodig.

4.3.4 Vissen, amfibieën en reptielen

Het voorkomen van vissen in het plangebied is uitgesloten vanwege het ontbreken van water. Als landbiotoop voor amfibieën en reptielen is het gebied te open en biedt het slechts marginaal schuilmogelijkheden voor deze soorten. Volgens de Werkatlas Amfibieën en Reptielen in Noord-Brabant (RAVON, 2005) komen in de omgeving van het plangebied slechts algemene soorten voor, waarvoor een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen. Negatieve effecten op deze soortengroepen zijn derhalve redelijkerwijs uit te sluiten.

Conclusie: Vanuit de Flora- en faunawet hoeft geen rekening gehouden te worden met vissen, amfibieën en reptielen in het plangebied.

4.3.5 Overige diersoorten

Voor overige diersoorten, zoals beschermde ongewervelde soorten, heeft het plangebied weinig waarde door het ontbreken van geschikte biotopen. Negatieve effecten op deze soortengroep zijn derhalve redelijkerwijs uit te sluiten.

Conclusie: Vanuit de Flora- en faunawet hoeft geen rekening gehouden te worden met beschermde ongewervelde soorten in het plangebied.

4.4 Beschermde gebieden

4.4.1 Natuurbeschermingswet

De gebiedsbescherming is geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet en omvat de Natura 2000-gebieden. In de Natura 2000-gebieden zijn de beschermde natuurmonumenten alsmede de gebieden met de status Vogel- en/of Habitatrichtlijn gebied, opgenomen. Globaal kan gesteld worden dat de gebiedsbescherming gericht is op de bescherming van de waarden waarvoor een gebied is aangewezen. Deze bescherming is gebiedspecifiek, maar kent wel de zogenaamde externe werking. Dat wil zeggen dat ook handelingen buiten het beschermde gebied niet mogen leiden tot verlies aan kwaliteit in het beschermde gebied. Het plangebied ligt ver buiten de invloedssfeer van de door de Natuurbeschermingswet beschermde gebieden. De

dichtstbijzijnde natuurgebieden, het Natura 2000-gebied 'Krammer-Volkerak' en het Natura 2000-gebied 'Hollands Diep' liggen op meer dan 10 kilometer van het plangebied. Voor de bouw van nieuwe woningen binnen het plangebied zijn effecten op beschermde natuurgebieden over deze afstand redelijkerwijs uit te sluiten.

Conclusie: Vanuit het plan hoeft geen rekening gehouden te worden met de wettelijke gebiedsbescherming.

4.4.2 Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied ligt geheel buiten de Ecologische Hoofdstructuur zoals deze is vastgesteld in de Verordening Ruimte fase 2 van de Provincie Noord-Brabant.

Conclusie: In de ruimtelijke hoeft geen rekening gehouden te worden met de planologische gebiedsbescherming.

Bijlage

RUIMTELIJKE PLANNEN EN WETGEVING

De bescherming van de natuur is in Nederland vastgelegd in respectievelijk de Natuurbeschermingswet van 1998 en 2005 en de Flora- en faunawet. Deze wetten vormen een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt aanvullend gebiedsbescherming plaats door middel van de ecologische hoofdstructuur (EHS), die is geïntroduceerd in het 'Natuurbeleidsplan' (1990) van het Rijk.

Gebiedsbescherming

De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op de gebiedsbescherming van de Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijngebieden en Habitatrichtlijngebieden) en de beschermde natuurmonumenten. Ruimtelijke ingrepen die in deze gebieden plaatsvinden dan wel in de nabijheid van beschermde natuurgebieden, moeten worden getoetst op hun effecten op deze gebieden.

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) voorziet in het behoud, het herstel en de ontwikkeling van nationaal en internationaal belangrijke ecosystemen. De EHS bevat alle gebieden waarop de inspanningen van het Rijk worden gericht om deze opgave te verwezenlijken. Dit gebeurt door ruimtelijke veiligstelling en door inzet van subsidieregelingen. Het EHS-beleid wordt op provinciaal niveau verder uitgewerkt. In Limburg vindt volgens het Provinciaal Omgevingsplan Limburg bescherming plaats van de provinciaal uitgewerkte Ecologische Hoofdstructuur. In deze zone dient beleid gericht te zijn op behoud en ontwikkeling van natuurwaarden. In de EHS wordt bij ruimtelijke ontwikkelingen het 'nee, tenzij'- principe gehanteerd. Ruimtelijke ontwikkelingen dienen getoetst te worden op effecten op de natuurwaarden. Schadelijke effecten zijn alleen toegestaan indien er zwaarwegende maatschappelijke belangen zijn en als alternatieven ontbreken.

Soortbescherming

De soortbescherming heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek) vogels, reptielen en amfibieën, op een aantal vissen, libellen en vlinders, op enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten (uit de groepen kevers, mieren, schelp- en schaaldieren) en op een honderdtal vaatplanten. Welke soorten planten en dieren wettelijke bescherming genieten, is vastgelegd in een aantal bij de Flora- en faunawet behorende besluiten en regelingen.

Sinds 22 februari 2005 is een nieuwe AMvB in werking getreden die voorziet in een wijziging van het 'Besluit beschermde dier- en plantensoorten'. Door deze AMvB is sprake van vier categorieën beschermingsniveaus:

- Niveau 1: een algemene vrijstelling van in Nederland algemeen voorkomende soorten. Voor deze soorten is geen ontheffing van de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet meer nodig;
- Niveau 2: een algemene vrijstelling met gedragscode voor een aantal beschermde soorten genoemd in tabel 2 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, zoals b.v. Eekhoorn en Steenmarter. In een op te stellen gedragscode[2] moet worden aangegeven hoe bij nieuwe plannen en projecten omgegaan dient te worden met beschermde soorten. Onder deze voorwaarden, vooraf goedgekeurd door de minister van LNV, kan gebruik worden gemaakt van deze vrijstelling (NB: op dit moment bestaat er nog geen algemeen toepasbare, goedgekeurde gedragscode voor een werkwijze bij 'ruimtelijke ontwikkelingen'. Hierdoor kan nog geen gebruikt gemaakt worden van de mogelijke vrijstelling voor dier- en plantensoorten welke vallen onder beschermingsniveau 2. Op dit moment moet daardoor voor deze soorten nog altijd ontheffing worden aangevraagd, waarbij de zogenaamde 'lichte toets' wordt gehanteerd. Dit houdt in dat de ruimtelijke ingreep geen afbreuk mag doen aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.);
- Niveau 3: streng beschermde soorten. Dit zijn de soorten genoemd in bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten en alle soorten die zijn opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Voor deze soorten kan geen algemene vrijstelling worden gegeven en is voor ruimtelijke ontwikkelingen en inrichting een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Een ontheffingsaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van dwingende redenen van openbaar belang, 2) er zijn geen alternatieven voorhanden en 3) de ruimtelijke ingreep doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor een ontheffingsaanvraag moet aan alle drie de criteria worden voldaan;
- Vogelsoorten: alle inheemse vogelsoorten zijn vermeld in tabel 2 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten. Voor deze soorten geldt een vrijstelling wanneer gewerkt wordt conform een goedgekeurde gedragscode. Wanneer geen gebruik gemaakt wordt van een goedgekeurde gedragscode is voor ruimtelijke ontwikkelingen en inrichting een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Deze wordt getoetst volgens de 'uitgebreide toets' zoals genoemd bij niveau 3.

---

[2] De gedragscode moet door de sector of ondernemer zelf opgesteld worden.

Zorgplicht

Artikel 2 van de Flora- en faunawet schrijft voor dat iedereen de algemene zorgplicht voor de in wild levende planten en dieren in acht moet nemen. Dit houdt in dat handelingen die niet noodzakelijk verband houden met het beoogde doel, maar nadelig zijn voor de flora en fauna achterwege moeten blijven.

Rode lijsten

In het kader van een mogelijke ontheffingsaanvraag dient bij de vaststelling van de "gunstige staat van instandhouding" van een soort gelet te worden op de landelijke en regionale verspreidingsgegevens van een betreffende soort. Het op 5 november 2004 gepubliceerde Besluit Rode lijsten flora en fauna is hiervoor een geschikt instrument. Rode lijsten hebben echter geen juridische status. Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit een bepaald gebied zijn verdwenen en soorten die in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. De Conventie van Bern vereist dat landen Rode lijsten uitbrengen. Op de Rode lijsten staan alleen soorten die zich in Nederland voortplanten, dus geen trekvissen (zoals zalm en paling) en overwinterende vogels.

Er worden steeds 8 categorieën onderscheiden:
1. Uitgestorven op wereldschaal;
2. In het wild uitgestorven op wereldschaal;
3. Verdwenen uit Nederland;
4. In het wild verdwenen uit Nederland;
5. Ernstig bedreigd;
6. Bedreigd;
7. Kwetsbaar;
8. Gevoelig.

De mate van zeldzaamheid van een beschermde soort zal dus bepalen of een ruimtelijke ontwikkeling de "gunstige staat" van een soort zal beïnvloeden. Indien dit het geval is, dan dienen compenserende en mitigerende maatregelen genomen te worden voordat de ruimtelijke ontwikkelingen in gang worden gezet. Bij het toetsen van de effecten van ruimtelijke ontwikkelingen op beschermde soorten uit de beschermingsniveaus 2 en 3, zal derhalve mede de status op de Rode lijst van die soort meegenomen worden.

BRO heeft vestigingen in Boxtel | Amsterdam | Tegelen | Oldenzaal | Hasselt (B)

www.BRO.nl